

۱۸۱ میلیارد تومان درآمد بخش کشاورزی از محل دانش بنیان ها

بخش کشاورزی در یک سال اخیر ۱۸۱ میلیارد تومان از محل فناوریها و دانش بنیان ها درآمد داشته در حالی که سهم بخش مکانیزاسیون از این آمار صفر است.

به گزارش سایت خبری پرسون، امسال به نام «تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین» بود. نقش و سهم شرکت‌های دانش بنیان در بخش کشاورزی چقدر بود؟ حمیدرضا نامی، رئیس هیأت مدیره انجمن تولیدکنندگان ماشین کشاورزی درباره عملکرد شرکت‌های دانش بنیان در بخش کشاورزی به مهر گفت: نقش و تأثیر شرکت‌های دانش بنیان در تولید ماشین آلات و ادوات کشاورزی به یک درصد هم نمی‌رسد. در حوزه تولید ادوات کشاورزی دو شرکت دانش بنیان فعالیت دارند که درگیر مشکلات بسیار هستند.

وی اظهار کرد: شرکت‌های دانش بنیان در حوزه ابزار کشاورزی خیلی اثربخش نبوده زیرا تولیدکنندگان در مجموعه خود دارای مرکز تحقیق و توسعه (R&D) قوی‌تر از این شرکت‌ها هستند. فعالان این حوزه سرمایه گذاری سنگین می‌کنند که بسیار بیشتر از تسهیلات ارزان قیمتی است که دولت برای شرکت‌های دانش بنیان در نظر گرفته است.

ایده‌ها قابلیت اجرا ندارند

رئیس هیأت مدیره انجمن تولیدکنندگان ماشین کشاورزی با تأکید بر اینکه شرکت‌های دانش بنیان در بخش مکانیزاسیون کشاورزی کارایی نداشته‌اند، عنوان کرد: محوریت طراحی ماشین آلات بر اساس نیاز بومی کشور بوده و به عنوان مثال تولیدکننده داخلی باید ماشین آلات و ادواتی مختص به کشت و برداشت زعفران برای کشاورزان داشته باشد.

وی افزود: یک سلسله از ادوات هم بر اساس تکنولوژی نوین طراحی می‌شوند. این ابزار کار با فناوری نوین از سوی فعالان صنعت در نمایشگاه خارجی تهیه می‌شود. صنعتگران چند نمونه از ماشین آلات را خریداری و در داخل با مهندسی معکوس با توجه به نیاز بومی کشور تغییر اعمال شده و ابزار ساخته می‌شود.

نامی اضافه کرد: کشت برنج در ایران با کشت آن در چین متفاوت است یا زیتون در ایران با کاشت زیتون در ترکیه تفاوت دارد.

این فعال در حوزه کشاورزی یادآور شد: دانش بنیان‌ها به عنوان موتور پیش برنده حتی در شرایط عادی هم کمکی به ساخت ادوات و ابزار کشاورزی نداشته‌اند. در این حوزه کسانی که از دانشگاه فارغ تحصیل می‌شوند و ایده دارند شرکتی با عنوان دانش بنیان راه اندازی می‌کنند این در حالی است که اگر ایده قابلیت اجرا داشته باشد صنعتگر با حقوق بالا مبادرت به استخدام فرد می‌کند. شاید در حوزه‌هایی مثل IT یا شیمی و نفت شرکت‌های دانش بنیان کاربرد بیشتر داشته باشد اما در صنعت به ویژه صنایع فلزی افراد باید ۷ تا ۱۰ سال تجربه کسب کرد تا دانش خود را به روز کنند.

جای خالی نسل چهارم دانشگاه

نسل چهارم دانشگاه در جهان مربوط به کمکی است که دانش به صنعت دارد. صنعتگران در کشورهای پیشرفته در دانشگاه‌ها سرمایه گذاری می‌کنند تا دانش مورد نیاز تولید و نیروی مورد نظر تربیت شود. اما این ارتباط در ایران بین صنعت و دانشگاه برقرار نشده از این رو نتوانسته‌ایم به نتایج مطلوب دست پیدا کنیم.

نامی گفت: بخش زیادی از ایده‌ها حالت تجاری ندارد؛ تحصیل کرده صاحب ایده است اما ایده‌ای که قابلیت تجاری سازی ندارد. قبلاً افراد فارغ تحصیل صاحب ایده و بیکار بودند اما در حال حاضر با راه اندازی شرکت‌های دانش بنیان بیشتر این افراد به بیکاران بدهکار تبدیل شده‌اند.

رئیس هیأت مدیره انجمن تولیدکنندگان ماشین کشاورزی با بیان اینکه بودجه دانش بنیان‌ها فقط خرج می‌شود و خروجی مطلوب و مورد انتظار را ندارد، تصریح کرد: منابع مالی و غیرمالی کشور محدود بوده و ضرورت دارد استفاده بهینه از این منابع محدود داشته باشیم.

هدررفت سرمایه‌ها

امنیت غذایی کشور به طور مستقیم به تولیدات بخش کشاورزی وابسته است و هرگونه اختلالی در روند تولید این بخش امنیت غذایی، اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی کشور را تهدید می‌کند. کشاورزی پایدار نوعی از کشاورزی است که کیفیت زندگی نسل‌های فعلی و آینده را از طریق حفظ و بهبود فرآیندهای اکولوژیکی بهبود بخشیده است. یکی از اهداف اساسی توسعه کشاورزی پایدار، ایجاد درآمد و اشتغال در نواحی روستایی در جهت افزایش رفاه و کاهش فقر روستاییان شناخته شده است. در این راستا اهمیت ایجاد کسب و کار دانش بنیان یا یک شرکت دانش بنیان در حوزه کشاورزی نقش مؤثری بر مؤلفه‌های توسعه پایدار دارد. شرکت‌های دانش بنیان بخش کشاورزی با مشکلات متعددی مواجه اند، به طوری که تعدادی از

این شرکت‌ها ورشکسته شده و یا در مراحل ورشکستگی قرار دارند.

فعالیت‌ها در تأمین زیرساخت‌ها

در ادامه مهر موضوع عملکرد شرکت‌های دانش بنیان را از سوی وزارت جهاد کشاورزی پیگیری کرد. الهام ایمانیان، مشاور فناوری و نوآوری رئیس پارک ملی علم و فناوری کشاورزی و منابع طبیعی کشور درباره عملکرد شرکت‌های دانش بنیان در بخش کشاورزی به مهر گفت: یکی از بزرگ‌ترین اقدامات زیرساختی در حوزه دانش بنیان‌ها ایجاد پارک‌های فناورانه است. در این پارک‌ها شرکت‌ها و واحدها مراحل رشد خود را طی می‌کنند.

وی افزود: مجوز اولیه ایجاد پارک فناوری کشاورزی پنجم اردیبهشت سال ۱۴۰۰ ابلاغ شد. ۲۷ مهر ۱۴۰۱ این مجوز از سوی وزارت جهاد کشور تأیید شد تا ذیل پارک ملی کشاورزی و منابع طبیعی که خود زیرمجموعه سازمان تات (تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی) است فعالیت خود را آغاز کند. با این مجوز رئیس سازمان ۱۰ درصد از کل اراضی تات را به دهکده‌ها، پردیس‌ها و دانش بنیان‌ها اختصاص داد. به این ترتیب هسته و واحدهای دانش بنیان شکل گرفتند.

ایمانیان تصریح کرد: در بخش هسته، ایده‌ها داده می‌شود، مراحل اولیه طی و بلوغ شرکت‌ها رقم می‌خورد. پیش‌تر ساختارها برای حضور شرکت‌های دانش بنیان ایجاد شد اما خیلی خوب پیش نرفت زیرا اولویت‌ها، نیازها و مسائلی همچون تجاری سازی محصولات به درستی دیده نشده بودند. با توجه به تجربه‌های قبلی فعالیت سازمان تات با اولویت بندی و تجاری سازی هدف گذاری و برنامه ریزی شده است.

شکل گیری ۱۳ دهکده تخصصی کشاورزی

مشاور فناوری و نوآوری رئیس پارک ملی علم و فناوری کشاورزی و منابع طبیعی کشور با بیان اینکه هنگامی که هسته‌ها از سطحی بیشتر رشد می‌کنند تبدیل به شرکت‌های فناور و نیز دانش بنیان می‌شوند، عنوان کرد: در حال حاضر ۱۳ دهکده تخصصی در حوزه کشاورزی راه اندازی شده است. از این تعداد ۷ دهکده مجوز گرفته و باقی تا پایان سال راه اندازی خواهند شد.

ایمانیان با تأکید بر اینکه مراکز رشد و دانش بنیان یک زیست بوم است، گفت: تمام ابعاد در زیرساخت‌ها باید به موازت هم پیش بروند و قرار نیست فقط بودجه هزینه شود بدون خروجی بلکه مولدسازی ضرورت این امر است.

او تأکید کرد: پارک ملی کشاورزی بناست با برنامه‌هایی که تدوین کرده دیپلماسی و امنیت پایدار غذایی را تضمین کند. بنابراین در دهکده‌های فناوری با تمام ابعاد بهداشتی، ایمنی، مسائل زیستی و تولید فناورانه انجام شود. همچنین فعالیت‌ها در حوزه آموزش در کانون ترویج جوانان کشاورزی با این هدف است تا از مهاجرت جوانان از روستا به شهر جلوگیری شود، روستاهایی زیبا نه با فاکتورهای شهری بلکه با شاخص‌های یک روستا شکل گیرد.

ایمانیان با اشاره به کشاورزی هوشمند و ایجاد مزرعه‌های نوآور ادامه داد: ۳۲ مرکز رشد با ۴۷۱ هسته و واحد فناور شکل گرفته (آمار آنها تا بهمن) که در مساحت ۱۴۳.۵ هکتار فعالیت خواهند داشت.

درآمد دانش بنیان‌ها در بخش کشاورزی

مشاور فناوری و نوآوری رئیس پارک ملی علم و فناوری کشاورزی و منابع طبیعی کشور درباره درآمد حاصل از محل دانش بنیان‌ها عنوان کرد: بخش کشاورزی در یک سال اخیر ۱۸۱ میلیارد تومان از محل فناورها و دانش بنیان‌ها درآمد داشته که در حوزه تولید و فروش محصولات ارگانیک، گیاهان دارویی، سرم گیاهی، افزایش ضریب تولید زانو و... بوده است.

وی اضافه کرد: در حوزه پالایش گیاهان دارویی خراسان رضوی به عنوان پایلوت انتخاب شده و در ادامه، این زنجیره ارزش در سایر استان‌ها نیز پیگیری خواهد شد. از این رو آمایش منطقه‌ای در حال انجام است.

ایمانیان در پایان یادآور شد: بناست در کل دهکده‌ها با ضریب نفوذ فناوری، درآمدزایی شده و برای سال آینده نتایج کمی و کیفی اقدامات ۲ تا ۳ برابر شود.